

RV 11: Straffrätt (71639) (5 sp)

Tentamen 9.6.2017

Tentamensinstruktioner – läs noga!

Du får använda lagbok under hela tentamen. Du får också använda ett kompendium av lagtexter som du själv har sammanställt. Kompendiet eller lagboken får inte innehålla några som helst anteckningar, med undantag av understreckningar. Du får också använda finsk-svensk/svensk-finsk ordbok.

Läs noggrant och omsorgsfullt igenom frågorna! *Hänvisa* till relevant lagstiftning i dina svar. Diskutera gärna innehållet i de relevanta bestämmelserna och innebörden av ord och uttryck men **skriv inte ut hela paragrafexter.** Korrekta hänvisningar räcker om det inte är en särskild formulering i lagstiftningen du anser vara av speciell betydelse och som du därför tycker att är nödvändig att citera. Som svar räcker inte en uppräknig (eller ett citat) av paragrafer, utan svaren ska innehålla en egen argumentation. Speciellt i essäfrågorna ska du visa att du känner till innehållet i litteraturen. Också i lösning av rättsfall är det viktigt att tillämpa kunskap från litteratur och föreläsningar.

Svara på alla frågor. Var också noggrann med att svara på allt som frågas i respektive tentamensfråga. Varje svar bedöms med 0-10 p och det krävs minst 20p (av 40 p) för att tentamen ska bli godkänd.

OBS! Lämna in ett papper med ditt namn och frågans nummer även om du inte hinner, kan eller vill svara på just den frågan.

Lycka till i tentamen! Resultaten offentliggörs på RV:s anslagstavla (2 vån.) inom två veckor från tentamen.

1. Förklara och jämför med varandra följande former av medverkan i brott: Medgärningsmannaskap, medhjälp och anstiftan.

2. Förklara hur följande begrepp (a-c) påverkar skuldfrågan i straffrätten. Förklara också innebörden av respektive begrepp:

- a) Otilräknelighet
- b) Nedsatt tillräknelighet
- c) Självförvållat rus

3. Redogör för åklagarens åtalsprövning. Vilka är åtalsförutsättningarna och vad avses med påföljdsartad eftergift?

RÄTTSFALL:

4. I ett daghem i H stad har följande händelseförlopp inträffat: Två barnträdgårdslärare, A och B, tejpade vid två olika tillfällen fast tre ca 2 år gamla barn i sina matningsstolar. Barnen hade enligt barnträdgårdslärarna varit oroliga och viftat med händerna. För att alla kunna mata barnen tejpades de fast i stolarna så att händerna hölls stilla. Tejningen var i och för sig kortvarig och lämnade inte annat än en liten rodnad på barnens armar. Efter den första tejningen, som hade utförts av barnträdgårdsläraren A, hade föräldrarna till ett av barnen i daghemmet undrat varför deras barn hade rodnader på armarna och vad det kunde berö på att barnet plötsligt börjat sova så oroligt. Daghemmets köksa hade då avslöjat för föräldrarna vad som hade inträffat. Chockade över detta tog de genast kontakt med daghemmets föreståndare, C, som genast tog upp saken med

barntädgårdsläraren A och sade att det är helt oacceptabelt att använda tejpning som uppfostringsmetod. Några dagar senare utförde barntädgårdsläraren B dock igen tejpning på de tre barnen. När föräldrarna fick höra om detta gick direkt till kvällspressen, som med stora rubriker skrev om vad som hade hänt i daghemmet.

Polisen, som också läser kvällstidningar, har nu börjat utreda händelsen. Barntädgårdslärarna A och B samt föreståndaren C vänder sig nu till dig och undrar vad som riktigt kan komma att hända. Barntädgårdslärarna upplever att de bara uppfostrat barnen och nu talar polisen om misshandel, "om inte annat så åtminstone någon lindrig version av misshandel". Hur är det alls möjligt att polisen utreder saken när föräldrarna inte ens gjort en polisanmälan? Kan det faktiskt gå så att de blir åtalade för brott fast någon egentlig anmälan till polis eller åklagare inte har gjorts? Och kan en liten tejpning faktiskt kallas "misshandel"? Vilket är riktigt barntädgårdslärarnas straffrättsliga ansvar? Föreståndaren C är också föremål för polisens utredning fast hon, enligt egen utsago, "inte gjort något alls". "Jag kan ju inte förklara för daghemspersonalen precis allt som gäller deras jobb", säger hon.

Hur ska situationen bedömas ur ett straffrättsligt perspektiv? Ge ett motiverat svar i vilket du speciellt fokuserar på olika former av ansvar för brott i en dylik situation. Vilken är skillnaden i ansvarsform mellan å ena sidan A och B, å andra sidan C? Själv tycker ju C att hon inte begått någon aktiv handling – kan hon ändå bli ansvarig för ett brott? Utgående från vilka principer bedöms A:s, B:s och C:s ansvar och för hurdana brott kan de åtalas och dömas? Är det fråga om brott under allmänt åtal eller ska målsägandena – barnens föräldrar – medverka på något sätt? Alla tre misstänkta, A, B och C, är anställda i tjänsteförhållande.